

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА РЕШЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО 2020

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „СИСТЕМА ЗА НАЦИОНАЛНО СТАНДАРТИЗИРАНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ“				
1.	<p>Aziti (Портал за обществени консултации)</p>	<p>Двойкаджиите след 7 клас</p> <p>Имайки се предвид, колко двойки "летят" на НВО-тата след седми клас, предвижда ли се да се подготвят учебни помагала за подпомагане на дообучението с цел наваксване на материала, за да могат потърпевшите деца да имат дори реален равен шанс в осми клас с другите.</p> <p>Според Конституцията на Република България Чл. 4. (2) Република България гарантира живота, достойнството и правата на личността и създава условия за свободно развитие на човека и на гражданското общество.</p> <p>В процеса на работата си какво разбирате Вие под свободно развитие на човека, как предоставената свободата може да се отрази, проследи и оцени при Вашето външно оценяване и взема ли се това предвид при създаването на условия за участие в гражданското общество?</p>	Не се приема	<p>Националната програма целй задължително оценяване на знанията и уменията на учениците в края на всеки образователен етап чрез национални стандартизирани тестове.</p> <p>Националната система за външно оценяване дава възможност за съизмерване постиженията на учениците от един випуск и съпоставяне на резултатите от различни випуски, както и за изводи за качеството на преподаването в училището и за тенденциите в подобряване качеството на образованието на национално ниво.</p> <p>Програмата не предполага „подготовка на учебни помагала“.</p> <p>В сферата на училищното образование се прилагат редица инструменти и дейности, свързани с подкрепата на ученици, които имат</p>

				затруднения с усвояване на учебното съдържание по различни предмети и които се нуждаят от допълнителни обучения за преодоляване на пропуски и за осигуряване на равен достъп до качествено образование.
	Е. Андонова (електронна поща)	Т 6/1 6. Дейности по програмата 1. Организирането и провеждането на стандартизирано външно оценяване изискват гарантиране на следните дейности: - изграждане и/или поддържане на сайтове за осъществяване на процесите по НВО и ДЗИ; - създаване и/или поддържане на различни софтуерни системи за осъществяване на процесите по НВО и ДЗИ. Да се създаде нова точка: Предвид настоящето извънредно положение, да се обмислят варианти за създаване и/или поддържане на различни софтуерни системи за осъществяване на НВО и ДЗИ в ОНЛАЙН ФОРМАТ (провеждането на самите изпити), като се предостави възможност и за аналогов формат.	Не се приема	През учебната 2019/2020 година се предвижда (организационно и финансово) онлайн да се проведе само НВО в края на X клас по информационни технологии за измерване на дигитални компетентности. Провеждане напр. на НВО и ДЗИ в електронна среда изисква техническо обезпечаване на процеса и гарантирана равнопоставеност на всички оценявани ученици.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА СЪВРЕМЕННА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА”

1.	Националната асоциация на ресурсните учители – Мариана Банчева (Портал за обществени консултации)	Предложение за допълнение към Модул „Подкрепа на целодневното обучение на учениците”, т. 6.1.Описание на дейностите. Предложение за допълнение: - оборудването и обзавеждането на стаи за дейности по интереси, трябва да предвижда възможности за активно участие на ученици със СОП; - оборудване с игри – настолни или дигитални, осигуряващи възможности за работа с тях на ученици със СОП.	Не се приема	- Бенефициенти по модула са освен училищата и центровете за специална образователна подкрепа (ЦСОП), като всеки ЦСОП във финансовия план на проекта си предвижда какво да закупи. Всеки ЦСОП на място, предвид децата със СОП, си планира по отделните раздели
-----------	--	---	--------------	---

			<p>какво оборудване и обзавеждане, материали, книги и игри да закупи.</p> <p>- По същия начин в училищата, в които има интегрирани деца със СОП, планират по разделите какво да закупят. Няма ограничения и те си преценяват какво, но трябва да е в рамките на допустимите разходи. Не би трябвало да отделяме децата със СОП и да посочваме какво да закупват за тях, това учителите го правят на място.</p> <p>Съгласно Закона за държавния бюджет (в изп. на чл. 290, ал. 1, т. 2 от ЗПУО и РМС № 644 от 2019 г.) е предвиден и норматив за създаване на условия за приобщаващо образование за дете/ученик на ресурсно подпомагане е в размер на 452 лева. Той се предоставя на образователната институция само в случаите, когато тя самата не организира допълнителната подкрепа и по-специално ресурсното подпомагане. Тези средства се предоставят, за да може детската градина и училището да осигури условия за осъществяване на допълнителна подкрепа от специалисти от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование или от други педагогически специалисти, подsigурени от</p>
--	--	--	---

				центровете за подкрепа за личностно развитие или от общината. Оборудването с игри – настолни или дигитални, осигуряващи възможности за работа с тях на ученици със СОП се реализира и към този момент чрез норматив за създаване на условия за приобщаващо образование за дете/ученик на ресурсно подпомагане.
--	--	--	--	--

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА “ЗАЕДНО В ГРИЖАТА ЗА ВСЕКИ УЧЕНИК”

1.	Националната асоциация на ресурсните учители – Мариана Банчева (Портал за обществени консултации)	Предложение за допълнение към Модул 2 „Осигуряване на условия за екипна работа на учителите от Началния етап с детски учители и учители по учебни предмети от прогимназиалния етап”. Предложение за допълнение: в дейностите да бъдат включени ресурсните учители и ресурсните специалисти, които са важен фактор за плавния преход от ДГ към училището и условие за успешната адаптация на децата със СОП в училищна среда.	Приема се	
-----------	--	---	-----------	--

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „УСПЯВАМЕ ЗАЕДНО“

1.	Националната асоциация на ресурсните учители – Мариана Банчева (Портал за обществени консултации)	Предложение за допълнение към Модул 1: „Хубаво е в детската градина” Предложение за допълнение: използване по предназначение на определения с решение на Министерския съвет норматив за създаване на условия за приобщаващо образование за дете/ученик на ресурсно подпомагане.	Приема се по принцип	Модулът в настоящата програма е насочен към всички деца, постъпващи за първи път на детска градина. Средствата за изграждане на подкрепяща среда са свързани с осигуряването на условия за плавно преход от семейната среда към детската градина. Предвидените средства в норматива за създаване на условия за приобщаващо образование за дете на ресурсно
-----------	--	--	----------------------	---

				<p>подпомагане могат да надграждат дейностите по програмата по отношение на децата със СОП в групата, но не могат да ги заместят.</p> <p>Директорите на детски градини имат информация как и за какво могат да бъдат изразходвани средствата от посочения норматив и не се налага допълнение в програмата.</p>
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ОПТИМИЗИРАНЕ НА ВЪТРЕШНАТА СТРУКТУРА НА ПЕРСОНАЛА“				
1.	<p>Росица Данкова Ст. юристконсулт, РУО - Велико Търново (електронна поща)</p>	<p>В т. 6.2 от НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“ да се добави текстът „Ограничението за финансиране на обезщетения при повторно назначаване в срока на програмата не важи за директори на институции“.</p> <p>Мотиви: Предлаганият допълнителен текст беше включен в приетата НП „Оптимизиране на вътрешната структура на персонала“ за 2019 година. За директорите на образователни институции „работодател“ е самата образователна институция. Това е изрично посочено в Тълкувателно решение № 1/2012 г. на Върховен касационен съд. Следователно, ако началникът на РУО два пъти сключи договор с едно лице за директор на една и съща институция в рамките на програмата, то ще има нарушение на правилата на националната програма и обезщетенията ще останат за институцията.</p> <p>В практиката подобно повторно назначаване често се налага при провеждане на конкурси за директори по КТ:</p> <p>- Ако временно изпълняващият длъжността спечели конкурса за същата институция, трябва да бъде прекратен временният му договор и да бъде назначен отново. Това е изискване на КТ. Всяко прекратяване обаче води до обезщетения по КТ. Тъй като „работодател“ остава образователната институция, обезщетенията по временния договор ще са за сметка на бюджета заради ограничението за повторно назначаване.</p>	Приема се	

		<p>- За да се обяви конкурс трябва длъжността „директор“ да се заема от лице назначено по чл. 68, ал. 1, т. 4 от КТ. Поради това в училищата, където директорът с постоянен договор е придобил право на пенсия, трябва да се прекрати договорът му преди обявяване на конкурса. Често тези действия трябва да се извършат по време на учебни занятия. Затова, за да се избегнат затруднения в учебния процес, понякога се прекратява постоянният договор на директора и той пак се назначава, но временно до провеждане на конкурс. Това позволява лицето да приключи спокойно учебната година и същевременно да се обяви конкурс. Отново обаче е налице хипотезата за повторно назначаване при същия работодател в срока на програмата.</p> <p>Назначаването на директори на образователни институции се извършва само от министъра на образованието и науката, началниците на РУО и кметовете на общини. Назначенията, които те правят, са по обективни причини, а не, за да се използват неправомерно средствата от програмата.</p>		
--	--	--	--	--

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „РОДЕН ЕЗИК И КУЛТУРА ЗАД ГРАНИЦА“

1.	<p>Проф. д-р Светозара Халачева, директора на Департамента за езиково обучение към СУ "Св. Климент Охридски" (електронна поща)</p>	<p>Във връзка с публикувания за обществено обсъждане проект на национална програма „Роден език и култура зад граница“ – 2020 предлагам следните промени на текстове, касаещи Модул 2 „Обучение на учителите от българските неделни училища в чужбина“:</p> <p>При поставяне на акцент върху подготовката и провеждането на сертифициране на знанията по ОЕЕР, предлагам промяна на някои от очакваните резултати при реализиране на Модул 2 от програмата и следната редакция на т. 3.2.</p> <p>3.2.1. Създадени условия за мотивиране, насърчаване и подкрепа на професионалното усъвършенстване на педагогическите специалисти.</p> <p>3.2.3. Формирани умения за използване на обучителни материали, свързани с подготовката за сертифицирането на знанията по български език, придобити знания за граматичния минимум за владеене на български език (нива А1-С2 по ОЕЕР) и за организиране и провеждане на изпитни сесии за дистанционно тестиране на нивото на владеене на български език.</p>	Приема се	
----	---	---	-----------	--

		<p>3.2.4. Практическа приложимост на постигнатите резултати от обучението при прилагане на адаптираните учебни програми за обучението, организирано в чужбина.</p>		
		<p>Дейност 5.3.1.1. да бъде насочена не към общо „Обучение за повишаване на квалификацията за преподаване на български език в чуждоезиковата среда – като роден, като втори и като следващ език по реда на усвояването”, а да се конкретизира подготовка за провеждане на сертифициране на нивото на владеене на български език по Общата европейска езикова рамка.</p> <p>Предлагам текстове на т. 5.3.1.1.:</p> <p>Вариант 1 „5.3.1.1. Обучения за повишаване на квалификацията за преподаване на български език в чуждоезиковата среда и за сертифициране на нивото на владеене на български език по Общата европейска езикова рамка”.</p> <p>Вариант 2 „Обучения за повишаване на квалификацията за подготовка и провеждане на сесии за сертифициране на знанията по български език по Общата европейска езикова рамка.”</p> <p>Считам, че обучението, свързано с подготовката на учителите за организиране и провеждане на дистанционни изпити по български език, са изключително важни и наложителни с оглед последните промени в условията за кандидатстване в български висши училища. Както е известно, ПМС №10/ 27.01.2020г. дава възможност при липсваща оценка от ДЗИ по български език и литература в дипломата (което се отнася до всички ученици в българските неделни училища), тя да бъде заменена със средноаритметичната оценка от оценката по съответния език и оценката от международно признат сертификат за владеене на български език по ОЕЕР. Като член на ALTE, най-престижната международна институция за езиково тестване, Департаментът за езиково обучение има сключено споразумение с МОН за сертифициране на знанията по български език на всички ученици от българските училища в чужбина.</p> <p>Във връзка с тези обстоятелства интересът към дистанционното тестване на знанията нараства значително, което налага провеждането на своевременно обучение по този въпрос.</p>	<p>Приема се Вариант 1</p>	<p>С вариант 1 се конкретизира в достатъчна степен обхватът на обучението, като посоченото във Вариант 2 обучение за подготовка и провеждане на изпитни сесии може да бъде част от общото обучение за подготовка и провеждане на сертифициране.</p>

3.	<p>Проф. д-р Румяна Пейчева Ръководител на Центъра по образователни технологии към Факултета по педагогика, СУ „Св. Климент Охридски” (електронна поща)</p>	<p>Във връзка с публикувания за обществено обсъждане проект на Национална програма „Роден език и култура зад граница” – 2020 предлагам промени на текстове, касаещи Модул 2 „Обучение на учителите от българските неделни училища в чужбина”, дейност 5.3.1.3. Обучение за придобиване на умения за работа в електронна учебна среда и за създаване на електронно учебно съдържание.</p> <p>От информацията, публикувана на електронната страница на Министерството на образованието и науката за финансовото подпомагане на българските неделни училища в чужбина може да се направи изводът, че сравнително малък брой от тях организират и провеждат електронно обучение. От друга страна има ученици от български произход в населени места, в които няма организирано обучение по български език и литература, по история и по география на България.</p> <p>Предложенията за промени, които представям се налагат както от необходимостта за увеличаване на обхвата на учениците в подпомагано от МОН обучение, така за гарантиране на провеждането на това обучение във вече утвърдени БНУ в чужбина – в обстановка, която не позволява присъствена форма. Показателна е наложилата се реорганизация на учебния процес с повсеместно прилагане на дистанционно обучение, поради настоящата епидемиологичната обстановка.</p> <p>С оглед гореизложеното и по-голяма ефективност на планираните обучения на учители от българските неделни училища в чужбина, предлагам следните текстове:</p> <p>Да се разшири и конкретизира Дейност 5.3.1.3.</p> <p>5.3.1.3. Обучение за придобиване на умения за дизайн и провеждане на електронно обучение и създаване на електронно учебно съдържание.</p> <p>В т. 5.3.1.3. след изречението „В обученията по т. 5.3.1.3. може да се включат до 50 педагогически специалисти от българско неделно училище в чужбина.” да се добави:</p> <p>Обученията се организират и провеждат в три последователни кратковременни учебни сесии: Учебна сесия 1 "Педагогически дизайн на електронно обучение"</p>	Приема се	
----	--	---	-----------	--

		<p>Учебна сесия 2 "Технологични аспекти на електронното обучение" Учебна сесия 3 "Създаване на образователна мултимедия"</p> <p>Всяко обучение е с продължителност 16 академични часа. След успешно завършване на всяко от обученията ще бъде издадено удостоверение за допълнително обучение за присъден квалификационен кредит при спазване на изискванията на Наредбата за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.</p>		
		<p>Текстът в т. 5.3.1.3.:</p> <p>„Държавните висши училища по т. 5.2.1., които имат сключени споразумения с МОН:</p> <ul style="list-style-type: none"> - определят реда и условията за подбора на участниците в обученията; - определят формата и продължителността на всяко обучение; - провеждат обученията.” <p>да се замени с:</p> <p>„Държавните висши училища по т. 5.2.1., които имат сключени споразумения с МОН определят реда и условията за подбора на участниците в обученията, формата на обученията и ги провеждат”.</p> 	Приема се	
		<p>Към очакваните резултати при реализиране на Модул 2 да се добави към т. 3.2.:</p> <p>„3.2.5. Придобити умения за планиране, проектиране и провеждане на обучение в електронна учебна среда”.</p>	Приема се	
4.	<p>Дружество „Българско училище Уотфорд“, Великобритания – представляваща – г-жа Галина Джап (електронна поща)</p>	<p>Предложения за промени:</p> <p>2.1. Обща цел Подпомагане на обучението по български език и литература, история и цивилизация и география и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България, организирано в чужбина за децата от предучилищна възраст и за учениците от I до XII клас в градове и райони в големи градове, в които не съществуват български училища.</p> <p>2.2. Конкретни (специфични) цели Създаване (ако се има предвид училища, които са само на хартия и още не действат) на условия за осъществяване на ефективни</p>	Не се приема	<p>Изискванията са поставени към бенефициентите – организации, определени с чл. 297 от ЗПУО, сред които не фигурират „училища“. Философията на програмата е свързана с осигуряване на възможност за подкрепа на проектен принцип, частично, за определени дейности, които може да бъдат реализирани, както от организации с доказан опит при</p>

образователно-възпитателни дейности, съдействащи за укрепване на българската духовност, за съхраняване на националното самосъзнание, бит и култура;

Подобряване (ако се има предвид училища, които оперират от известно време) на условията за осъществяване на ефективни образователно-възпитателни дейности, съдействащи за укрепване на българската духовност, за съхраняване на националното самосъзнание, бит и култура;

Модул 1

4.2.1. Организации на българи, живеещи извън Република България, регистрирани съгласно законодателството на съответната държава за извършване на образователнокултурна дейност – за дейностите по т. 4.3.1.1., т. 4.3.1.2. и т. 4.3.1.3. като не е необходимо училищата, представлявани от тези организации да са извършвали образователна дейност преди кандидатстването с проект, но се намират на не по-малко от 20 км от най близкото БНУ. (ако Програмата цели одобряване на организации, чиито училища не са осъществявали дейност преди кандидатстването)

или

като училищата представлявани от тези организации е необходимо да са осъществявали образователна дейност за период от 6 месеца преди кандидатстването с проект. (ако все пак целта е да има някакъв период на дейност, преди кандидатстването)

4.3.1.1. Създаване на учебната среда и подходящи условия за обучение на децата и учениците(ако се има предвид училища, които са само на хартия и още не действат) по български език и литература, история и цивилизация и география и икономика в частта им, отнасяща се до историята и географията на България, чрез:

или

Подобряване на учебната среда и условията за обучение на децата и учениците (ако се има предвид училища, които оперират от известно време)

Забележка: Подобряваме нещо, което вече съществува и не е достатъчно добро.

реализиране на образователно-културна дейност, така и от новосъздадени.

Не може да бъде поставено ограничение за реализиране на проект на определено минимално разстояние от вече съществуващо българско неделно училище, подпомагано по ПМС № 90/2018 г., или до адрес, на който се осъществява друг проект по програмата, поради факта, че обучението в чужбина, подпомагано от МОН, се осъществява в над 50 страни. Всяка от тези страни и съответното населено място имат различна българска общност, транспортна инфраструктура, наличие на обществен транспорт и други специфики. Ангажимент на Междуведомствената комисия по въпросите на българските неделни училища в чужбина е да вземе предвид тази специфика, при отчитане на становищата на съответните задгранични представителства.

4.3.1.2. Подобряване качеството на обучението: (Остава така ако се има предвид училища оперирали известно време преди кандидатстването)

Забележка: Подобряваме нещо, което вече съществува и не е достатъчно добро.

или

4.3.1.2. Създаване на предпоставки за качествено обучение: (ако се има предвид училища, които нямат образователна дейност преди кандидатстването)

4.3.5. Оценяване на проектите

Няма да бъдат финансирани проекти, в които е предвидено дейностите да се изпълняват в населени места, административно-териториални единици в населени места и райони, в които осъществява дейност друго българско неделно училище, финансирано от МОН, освен ако разстоянието между двете училища е повече от 20 км.

4.3.7.3. Списъци на децата/учениците/кандидат-студентите, включени (ако се има предвид действащи училища) в обучение

или

Списъци на децата/учениците/кандидат-студентите, които ще бъдат включени в обучение (ако се има предвид недействащи училища, които тепърва ще отворят врати)

4.3.7.7. Писмо от представителя на задграничното представителство на Република

България за удостоверяване на обстоятелството, че бенефициентът може да осъществява

дейностите, за които кандидатства в съответната държава.(ако се има предвид недействащи училища)

или

4.3.7.7. Писмо от представителя на задграничното представителство на Република

България за удостоверяване на обстоятелството, че бенефициентът може да осъществява

дейностите, за които кандидатства в съответната държава и какъв период е била осъществявана образователна дейност в училището.

		<p>Модул 2</p> <p>5.3.1.2. Обучение за придобиване на квалификация „учител по български език и литература“ и допълнителна професионална квалификация „учител по история и цивилизации“ или „учител по география и икономика“.</p> <p>Обученията се провеждат на територията на Република България или дистанционно на платформа осигурена от доставчика на образователната услуга.</p> <p>В обучението по т. 5.3.1.2. в частта за придобиване на квалификация „учител по български език“ могат да се включат</p> <p>а) лица, със средно образование, придобито в България и работещи като помощник учители в БНУ. Кандидатите с опит като помощник учител в училище на държавата приемник се ползват с предимство.</p> <p>б) лица придобили еквивалента на българското средно образование/колеж в държавата приемник, говорещи български свободно и притежаващи квалификация за работа с деца, придобита в съответната държава. Владенето на български език се удостоверява с писмен и устен тест.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Определянето на обхвата на обучението за придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по история и цивилизации“ и учител по „география и икономика“ (а не по български език и литература) е следствие от анализ на потребностите за кадрово осигуряване на БНУ в чужбина и планирания ресурс за реализиране на програмата.</p> <p>Съгласно т. 5.3.1.1. – по български език и литература е предвидено обучение за повишаване на квалификацията, с акцент обучение в чуждоезикова среда.</p>
<p>5.</p>	<p>Асоциация „Български език – език европейски“ Париж, училищен ръководител Камелия Конакчиева</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>Общата цел на националната програма (т. 2.1) е идентична на тази на ПМС № 90 от 29 май 2018 г., а именно обучение по чл. 297 от ЗПУО.</p> <p>Специфичните цели (т. 2.2) са с широк обхват, излизащ от рамките на самото обучение и се отнасят до „подобряване на условия“, „създаване на условия за популяризиране“, „създаване на предпоставки“, „подпомагане кадрово осигуряване“, „обмен и обогатяване“.</p> <p>С това НП РЕКГ се явява необходимо допълнение към обучението в БНУ по смисъла на ПМС № 90 и ние приветстваме разширяването на конкретните цели на програмата.</p> <p>Същевременно Модул 1 цели резултати, които не могат да се постигнат в рамките на проектно едногодишно финансиране. Нито усвояването на език, нито запознаването с историята и географията, нито придобиването на знания и умения за пряко включване в българската образователна система, могат да бъдат обезпечени и постигнати по този начин с едногодишни проекти. Те изискват дългосрочно планиране и финансиране и всяко</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>През последните 15 години е налице засилен обществен интерес към обучението, организирано в чужбина, което се подпомага организационно, методически и финансово от МОН. Стремешът на МОН е да стимулира както новосъздадени организации чрез НП „Роден език и култура зад граница“, така и да подпомага дългосрочно такива с опит. Отпадането на Модул 1 би ограничило възможността за подпомагане на това обучение.</p>

субсидиране на експлоатационни разходи за образователен процес с хоризонт едногодишен проект може да се окаже контрапродуктивно. Има примери в досегашната практика. Твърдението, че проектното програмно финансиране е неподходящ инструмент за присъщите разходи за образователен процес е безспорно, тъй като именно този мотив бе възприет от МОН през 2011 година и стана причина за създаване на ПМС относно БНУ.

По тази причина предлагаме заличаването на Модул 1 от програмата.

Забележка по предложението за заличаване на Модул 1:

Заличаването на Модул 1 следва да е съпътствано с промяна в ПМС № 90.

Целите и очакваните резултати на Модул 1 напълно съвпадат с тези на ПМС. Самото ПМС бе прието като мощен инструмент на образователната политика в чужбина, който да запълни липсата на национални мерки в тази област в продължение на 20 години. Като такъв той следва да поощрява всяко създаване на училище. След 10 годишно съществуване на финансиращи инструменти за училищата, обхватът на българските деца зад граница в български образователни структури е нараснал значително, тъй като тръгваше от пренебрежимо малък процент, но продължава да бъде напълно незадоволителен – под 10%. При такъв процент е ясно, че образователната политика зад граница следва да се засилва и качествено, и количествено, да се разнообразява и търси все мощни инструменти. Всякакви ограничителни мерки следва да се дозират много внимателно и да се сведат до минимум гаранции за добро приложение на насърчителните мерки. Мерките против „роене“ следва да не се превръщат в мерки против умножаване на възможностите за обучение в чужбина. В този смисъл ограничителната мярка за съществуване на образователна дейност от минимум година преди 31 януари е излишно възпираща мярка. Няма рационална причина училище, отворило през септември да не може да кандидатства за финансиране на образователен процес през януари за следващата учебна година. Няма рационална причина също съществуваща организация към януари да не може

		<p>да подаде документи за създаване на училище през септември. Ако организацията отговори на условията, покаже кадрово осигуряване, материално осигуряване, способна е да направи учебен план, има желаещи родители и съответен брой ученици, които да започнат през септември, няма никаква причина да се принуждава да кандидатства през месец май по проект, финансиращ идентична дейност, но по различен, недостатъчен и често неподходящ начин по НП РЕКГ.</p> <p>Единствено ако не отговаря на тези условия, организацията би могла да кандидатства за подпомагачи проекти. Така може да си подобри капацитета, за да отговори на условията следващата година. Тези проекти следва да са за кадровото осигуряване, за кампания за набиране на ученици, за културно-информационни събития за популяризиране на идеята сред общността, за обмен с други организации за придобиване на опит и т.н. Но няма никаква причина организация да кандидатства за финансиране на учебници, учителски заплати и наеми по друг механизъм, различен от този по ПМС № 90. Механизмът по ПМС съдържа или следва да съдържа достатъчно гаранции за устойчивост. Сумите се отпускат годишно и се отчитат годишно. Винаги е възможно удържане или прекратяване ако не се отговори на условията от даден момент нататък.</p> <p>Някои от дейностите по Модул 1, които могат да се организират самостоятелно, без наличие на обучение по смисъла на ПМС, биха могли да останат в НП. Например, обучение само на детски групи, само на кандидат-студенти или специфични форми на обучение.</p>		
		<p>По Модул 2 Всички обучения следва да могат да се провеждат и дистанционно. Да се приемат за финансиране и проекти за обучения от фирми за електронни училищни платформи (създаване на електронни ресурси, виртуални класни стаи, администриране на електронни училищни системи). Да се добави и квалификация „начален учител“ или „предучилищен педагог“.</p>	<p>Приема се частично.</p>	<p>Държавните висши училища, сключили споразумения с МОН, които са бенефициенти по програмата определят формата и имат право да издават документ за допълнителна квалификация и/или удостоверение за присъден квалификационен кредит по конкретно заложените обучения. Съгласно Наредба № 15 от</p>

				22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти е допустимо присъждане на квалификационен кредит за участие в обучение с продължителност 16 академични часа, от които не по-малко от 8 академични часа са присъствени. Определянето на обхвата на обучението за придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по история и цивилизации“ и учител по „география и икономика“ (а не „начален учител“ или „предучилищен педагог“) е следствие от анализ на потребностите за кадрово осигуряване на БНУ в чужбина и планирания ресурс за реализиране на програмата.
		По Модул 3 Да се разшири периметърът на бенефициентите. За да се запази приоритетът за държавите по 6.2.1 е възможно да се постави изискване при участие на училище извън тях, то да е трети партньор при задължително участие на български партньор и партньор от посочените държави.	Не се приема.	Периметърът на бенефициентите е определен в съответствие с планирания ресурс за реализиране на модула.
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „МОТИВИРАНИ УЧИТЕЛИ“				
1.	Синдикат на българските учители (електронна поща)	НП „Мотивирани учители“ 2020 продължава НП „Мотивирани учители“ 2019, като в нея са променени редица параметри, насочени към по-голяма мотивираност и достъпност за участие в програмата. Значително е подобрена обосновката за	Няма предложен ие за промяна	

необходимостта от програмата – направен е много точен анализ на съществуващия проблем от недостиг на мотивирани и добре подготвени преподаватели за образователната система, акцентирано е на негативното влияние на този проблем, особено в училища в уязвими общности и население, застрашено от бедност и социална изолация. Вниманието е насочено към възможностите на алтернативните пътеки за достъп до учителската професия, с цел преодоляване на идентифицирания недостиг от преподаватели по определени учебни предмети, каквито са и препоръките в годишния образователен доклад на Европейската комисия за 2019 година.

В новата програма прави впечатление следното:

Срокът на програмата е 3 години – от 2020 до 2022 година
Общият бюджет на програмата е определен на 3 000 000 лв., разделени по 1 000 000 за всяка от трите години (за програмата през 2019 година беше предвиден бюджет от 1 700 000 лв.). За първата година на програмата средствата са разпределени по модули и дейности: за модул 1 – 227 800 лв., за модул 2 – 290 000 лв., за модул 3 – 200 000 лв. Включени са и средства за дейности по НП „Мотивирани учители“ 2019 (!) на обща стойност 243 200 лв., както и за провеждането на информационна кампания (в размер до 15 000 лв.), за мониторинг от страна на МОН и РУО (до 10 000 лв.) и за изготвяне на анализ на резултатите от изпълнението на програмата (до 14 000 лв.). За всяка от следващите години министърът на образованието и науката ще утвърждава отделна план-сметка по модули и дейности в рамките на предвидените 1 млн. лв.

Изцяло преформулирани са целите и очакваните резултати, които са ясно и точно дефинирани, насочени конкретно към това, което искаме да се случи и какви резултати очакваме да бъдат постигнати.

Разширен е обхватът на програмата, като този път тя е насочена към всички училища, в които има недостиг на педагогически

специалисти, а не само към такива с идентифицирани проблемни области. Разширението е и по отношение обезпечаването на системата на училищното образование с учители по всички учебни предмети, а не само по някои определени (математика, информатика и ИТ, чужди езици, биология, химия, религия), както беше в миналогодишната програма. Програмата е предназначена за учители и специалисти с висше образование със или без придобита професионална квалификация „учител”.

Дейностите по програмата отново са разпределени в три модула, които този път са структурирани по-ясно и разграничително. Първият модул е насочен към нови за системата учители с оглед осигуряването с педагогически кадри на училища с траен недостиг на такива. Модулът е разделен в две направления – привличане, обучение и подкрепа за специалисти без педагогическа квалификация и за такива с вече придобита учителска правоспособност, но без опит в училищното образование. На одобрените кандидати се осигурява обучение във висше училище за придобиване на професионална квалификация „учител” (за кандидатите по първото направление), надграждащо обучение преди постъпване в училище, назначаване в целево училище и индивидуална подкрепа от учител-наставник. Предвидено е и специализирано обучение на учители-наставници по утвърдени програми.

Вторият модул е насочен към действащи учители за придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по..“ и „ресурсни учители”, като програмата осигурява финансово обучение в размер на 1200 лв. за един участник за едногодишно обучение. Квотата за обучение за „начален учител” е ограничена до 50% от общия брой участници по модула.

Третият модул акцентира върху привличането на действащи учители и на специалисти с висше образование, които нямат преподавателски опит и/или учителска квалификация, но проявяват интерес и имат мотивация и нагласа да работят в предизвикателна среда, както и с ученици с ниски образователни

		<p>резултати. За тях също са предвидени необходимите обучения и подкрепа, както и за участниците по модул 1.</p>		
		<p>В програмата не са посочени показатели за нейното изпълнение и индикативни параметри за това, като не са определени и квоти за участниците по отделните модули, каквито имаше в програмата за 2019 година.</p>	Приема се	
		<p>Освен предвидените в трите модула обучения във висши училища за придобиване на учителска правоспособност, по модул 1 и по модул 3 са предвидени надграждащо обучение преди постъпване в училище, надграждащо обучение и супервизия от специалист с опит в практическа подкрепа на начинаещи учители по време на учебните години и обучение на учители-наставници. Предвидено е (в раздел VIII.) тези дейности да се осъществяват от организации с опит в привличането и подготовката на учители.</p>	Няма предложение за промяна	
		<p>Програмата предвижда „назначаване в целеви училища“ за участниците по модул 1 и по модул 3. Не са ясни параметрите (вкл. финансовите), при които ще бъдат назначавани учителите, както и ще има ли евентуални неустойки (напр., възстановяване на разходите за обучение) при незаемане на предложено работно място.</p>	Няма предложение за промяна	Програмата не предвижда допълнително заплащане при назначаване на учителите.
2.	<p>Национална мрежа за децата</p> <p>(Портал за обществени консултации)</p>	<p>Национална мрежа за децата приветства усилията на Министерство на образованието и науката, чрез предложената Национална програма “Мотивирани учители” да продължи целенасочено да работи за преодоляване на недостига на учители в България и осигуряване на повече високо мотивирани и ефективни специалисти в училищата, както и за това, че Програмата е насочена и за специалисти по всички предмети, включително начални учители. Вярваме, че това е изключително важна стъпка за посрещането на реалните нужди на всяко училище и особено на училищата с траен недостиг на преподаватели и училищата, работещи с ученици от уязвими общности.</p> <p>Привличането на нови специалисти, включително такива без предишен опит или квалификация, е много важно за успешното обезпечаване на нуждата от педагогически кадри в гореспоменатите училища. Подкрепяме Министерството по отношение на новите елементи в Националната програма, като</p>	Няма предложение за промяна	

смятаме, че те ще допринесат за ефективността на новите специалисти, а именно:

- Реализирането на дейностите по модул 1 и модул 3 от организации с опит в привличането и подготовката на учители;
- Подбор по утвърден компетентностен модел;
- Надграждащи обучения и супервизия от специалист с опит в практическа подкрепа на начинаещи учители по време на учебните години;
- Индивидуална подкрепа от учител-наставник, обучен и подкрепен по утвърдени програми за развитие на ефективни наставници.

Нуждата от осъществяването на Модул 2: “Дейности, насочени към придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по...“ и „ресурсни учители“ от заети в системата преподаватели” вече бе доказана от големия интерес към този модул на програмата през 2019 г. и е чудесно, че Министерството го продължава. Безспорно това е работещо решение за малките училища, в които често е трудно да се сформира пълен преподавателски норматив само по един предмет.

Не на последно място, това, че процедурата по кандидатстване ще се случва през регионалните управления на образованието, е важна предпоставка ефективността на модула, тъй като всяко РУО познава най-добре контекста на своите училища.

Подкрепяме така предложената програма и очакваме резултатите от нейния мониторинг и анализ.

Национална мрежа за децата е обединение на 149 неправителствени организации, които работят с деца и семейства в цялата страна. Насърчаването, защитата и спазването на правата на детето са част от ключовите принципи, които ни обединяват. Много от организациите в Мрежата работят в сферата на образованието по теми като предучилищно образование, предотвратяване отпадането от училище, въвеждане на нови педагогически практики, включително здравно, гражданско и интеркултурно образование, въвличане на родители, развиване на

		нови модели и практики на работа с цялата училищна общност, приобщаващо образование и др. Ние вярваме, че всички политики и практики, които засягат пряко или косвено децата, следва да се изготвят, прилагат и наблюдават, като се взема предвид принципът за висшия интерес на децата и с активното участие на самите деца и младежи. Годишно, организациите членове на Национална мрежа за децата подкрепят над 74 000 деца и 15 000 семейства.		
3.	Сдружение „Образование България 2030“ (електронна поща)	<p>Поздравяваме Министерство на образованието и науката, че чрез предложената Национална програма “Мотивирани учители” продължава усилията си за преодоляване на недостига на учители в България и осигуряване на повече високо мотивирани и ефективни специалисти в училищата, както и за това, че отваря програмата за специалисти по всички предмети, включително начални учители. Вярваме, че това е изключително важна стъпка за посрещането на реалните нужди на всяко училище и особено на училищата с траен недостиг на преподаватели и училищата, работещи с ученици от уязвими общности.</p> <p>Привличането на нови специалисти, включително такива без предишен опит или квалификация, е много важно за успешното обезпечаване на нуждата от педагогически кадри в гореспоменатите училища. Подкрепяме Министерството по отношение на новите елементи в Националната програма, като смятаме, че те ще допринесат за ефективността на новите специалисти, а именно:</p> <p>Реализирането на дейностите по модул 1 и модул 3 от организации с опит в привличането и подготовката на учители;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Подбор по утвърден компетентностен модел; - Надграждащи обучения и супервизия от специалист с опит в практическа подкрепа на начинаещи учители по време на учебните години; - Индивидуална подкрепа от учител-наставник, обучен и подкрепен по утвърдени програми за развитие на ефективни наставници. <p>Нуждата от осъществяването на Модул 2: “Дейности, насочени към придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по...” и „ресурсни учители“ от заети в системата преподаватели” вече бе доказана от големия интерес към този модул на програмата през 2019 г. и е чудесно, че Министерството</p>	Няма предложен ие за промяна	

го продължава. Безспорно това е работещо решение за малките училища, в които често е трудно да се сформира пълен преподавателски норматив само по един предмет. Не на последно място, това, че процедурата по кандидатстване ще се случва през регионалните управления на образованието, е важна предпоставка ефективността на модула, тъй като всяко РУО познава най-добре контекста на своите училища.

Подкрепяме така предложената програма и очакваме резултатите от мониторинга и анализа на програмата.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА

„РАЗРАБОТВАНЕ НА УЧЕБНИ ПОМАГАЛА И НА МЕТОДИЧЕСКИ РЪКОВОДСТВА, ОЦЕНЯВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОЕКТИ НА УЧЕБНИ ПОМАГАЛА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО, ОРГАНИЗИРАНО В ЧУЖБИНА, НА ПРОЕКТИ НА УЧЕБНИЦИ И НА ПРОЕКТИ НА УЧЕБНИ КОМПЛЕКТИ“

1.	<p>Галя Баева, старши учител по философия, ПЕГ „Екзарх Йосиф I“, град Ловеч</p> <p>(електронна поща)</p>	<p>Обръщам се към Вас с мнение относно Приложение № 18 към т.1 буква “г“, НП „Разработване на учебни помагала и на методически ръководства, оценяване и одобряване на проекти за учебни помагала за подпомагане на обучението, организирано в чужбина, на проекти на учебници и на проекти на учебни комплекти, по-специално модул „Разработване на учебни помагала за обучение по общообразователни предмети на чужд език“.</p> <p>Искам да изразя мнение във връзка с предложените изисквания към формата и дизайна на помагалата по общообразователен предмет на чужд език, описани в раздел 5. „Дейности по програмата.</p> <p>Допустими са текст, фигури, снимки, графики, таблици.</p> <p>Аз преподавам философия на немски език в профилирана езикова гимназия и от 2018-а година осъществявам проект за иновативно преподаване на философия. В хода на проекта аз разработих собствени видеа, мисловни карти, интерактивни тестове, ребуси, създадох учебни сценарии за работа по метода „обърнат клас“. Имах възможност да се убедя в предимствата на този начин на работа пред работата единствено с текстове. Допълнителна е ползата за усвояването на чуждия език, тъй като той се възприема в случая с повече сетива и ученикът е активен участник.</p>	Приема се	
----	---	--	-----------	--

		<p>Учениците получават както връзка към съответното видео, в което изяснявам дадена тема, така и скрипт с пълния текст.</p> <p>Мнението ми е, че би било добре да се включат като допустими за помагалото видео, интерактивни задачи и тестове, още повече, че в сегашната ситуация имаме възможност да се убедим в необходимостта от пълноценното използване на ИКТ в образователния процес. Според мен, не си струва да изготвяш електронен ресурс само в текстова форма.</p>		
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ИЗГРАЖДАНЕ НА УЧИЛИЩНА STEM СРЕДА“				
1.	Венелин Николов (електронна поща)	<p>Във връзка с Национална програма за училищни STEM центрове бих желал да ви предложа следните текстове:</p> <p>2.2 Конкретни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Стимулиране на учениците да създават и подобряват технологични решения в областта на механиката, програмирането и изкуствения интелект. / тоест не само умения за създаване на технологични решения. - Умения за създаване на нови технологии и тяхното автоматизиране. <p>Относно Големи проекти – за прогимназиален етап в този си вид е насочен повече към биология и химия. Възможността за роботиката е в Център по приложни науки и изследвания.</p> <p>Може би ако се добави: „Центърът би могъл да предоставя работа на учениците по създаване на приложни проекти, които решават реални казуси и проблеми на бизнеса и бита на съвременния човек и нация. С помощта на електрониката и роботиката, изследвания, експерименти и анализи, учениците ще могат да създават икономически и технологични решения, основани на предпоставката за интелигентно интегрирано и приобщаващо управление на природните ресурси и инфраструктурите.“</p>	Приема се	
2.	Националната асоциация на ресурсните учители – Мариана Банчева (портал за обществени консултации)	<p>1.1. Предложения за допълнения към раздел 3. Очаквани резултати на програмата.</p> <p>А. Допълнение по отношение на елемент 3.1. Образователна среда. Предложение за допълнение: всички дейности следва да осигуряват възможности за активно участие на ученици със СОП.</p> <p>Б. Допълнение по отношение на елемент 3.2. Учебно съдържание</p>	Приема се	

		<p>Предложение за допълнение: разработване на дигитални ресурси по STEM предметите, подходящи за обучение и учене на ученици със СОП.</p> <p>В. Допълнение по отношение на елемент 3.3. Преподаване. Предложение за допълнение: изграждане на умения за използване на специализирани дигитални ресурси по STEM предметите за обучение на ученици със СОП.</p> <p>Г. Допълнение по отношение на елемент 3.4. Организация и управление на училищните процеси. Предложение за допълнение: въвеждане на помощник на учителя за осъществявана подкрепящи учебни STEM дейности за учениците със СОП.</p> <p>1.2. Предложение за допълнение към изискванията за Типови проекти: проектите трябва да предвиждат възможности за активно включване и участие на ученици със СОП.</p>		
3.	<p>Синдикат на българските учители (електронна поща)</p>	<p>Идеята за програмата е много добра, като с оглед на поставените цели и очаквани резултати с нейното реализиране в редица училища биха се създали така необходимите благоприятни условия и съвременна работна среда, които да стимулират и мотивират учителите и учениците. Работата и обучението в такава среда би довело не само до повишаване на техните компетентности в дигиталната сфера, но и би било от полза за развитието на технологичната индустрия чрез осигуряването на качествена работна сила за нуждите на новите производства и технологии.</p> <p>Самата програма е разработена с ясно изразени и точно определени параметри, като в помощ на кандидатстващите училища са предложени няколко „типизирани” проекти, които могат да бъдат избирани, както и възможности за тяхното надграждане и/или индивидуализиране. Посочени са възможните дейности за финансиране, които могат да бъдат комбинация от задължителни, препоръчителни и незадължителни такива. Този подход дава възможност на кандидатстващите училища да разработят своите проекти, съобразявайки ги с индивидуалните особености и нужди на училището за реализиране на иновативните практики, по които те работят.</p> <p>Предвиденият финансов ресурс на програмата от 20 млн. лева е достатъчен като начало за инвестиция в създаването на</p>		

		<p>интегрирана учебна среда от ново поколение в българските училища, който задължително трябва да се разширява в следващите години. Положително е ангажирането на училищната общност и местната власт в подкрепата на проектите и осигуряването на съфинансиране в размер на 10%, както и задължителното партньорство с местния бизнес, изискванията към което са по-скоро в консултантски аспект, отколкото във финансов.</p> <p>Процедурата за подбор на кандидатите също е разработена много добре — с ясно определени етапи и критерии, които дават гаранция за разграничаване на проектите и обективност при избора.</p> <p>По отношение на бенефициентите, към които следва да е насочена програмата, считаме че като начало тя трябва да се приложи в иновативните училища. Това е заложено като идея и в наименованието на програмата. Също така, ще даде възможност на тези училища да доразвият своите иновативни практики, които вече са проверени и утвърдени от МОН и могат да бъдат мултиплицирани като опит в други училища. На следващ етап при осигурено ново финансиране програмата може да бъде разширена и с училища, които кандидатстват за иновативни.</p>	Приема се	
		<p>Би било добре да се прецизират условията и критериите за участие по „големи“ и по „малки“ проекти. Предложената граница от 500 ученици не може да бъде обективен разделителен критерий. Каква е разликата между училище с 499 ученици и такова с 501 ученици? Една самостоятелна гимназия (профилирана или професионална), която прави прием в три паралелки годишно и има общо 15 паралелки, дори при максимална пълняемост, не би могла да има повече от 430 ученици! Тези училища автоматично се изключват от големите проекти. Освен това, ако в едно по-малко училище има добре работещ иновативен проект, то ще бъде оставено да инвестира само в един кабинет ли? Добро образование за всички означава добра среда, добри условия и възможности да има във всяко училище, а не в „подбрани“ и с „подбрани“ ученици! В този смисъл предлагаме да няма ограничения при кандидатстването за различните проекти (големи или малки), с изключение на тези училища, в които вече има изградени и функциониращи СТЕМ</p>	Не се приема	<p>- Съгласно националната програма училищните центрове са пряко свързани с обучението на учениците и квалификацията на учителите, затова разходите, които следва да се извършат за по-големите училища са свързани с по-големия брой ученици от различни образователни степени, както и с по-големия брой учители, което е и мотив за различния размер на средствата, за които могат да кандидатстват.</p> <p>- Административното и финансовото управление на</p>

		<p>центрове. Такива училища да могат да кандидатстват само за малки проекти.</p>	<p>проектите е свързано с възможностите, потенциала и опита на ръководствата на училищата, които имат с бюджетните средства – различни, за различните по големина училища и е предпоставка за по-голяма увереност за успешността при реализиране на проектите.</p> <p>- Предвидените в програмата 10% собствен принос (съфинансиране) биха поставили в неравностойно положение училищата, както и биха лишили от възможността в националната програма да участват училища под 300 ученици в тях.</p>
--	--	--	--

ДРУГИ

	<p>Мария Каменова – председател на Управителния съвет на БАЧУ (електронна поща)</p>	<p>Българската асоциация на частните училища и нейните членове са активна част от образователната система у нас. Частните образователни институции възникнаха като алтернатива в сферата на образованието. Те осъществиха гражданското право на избор, въведоха иновациите, дигиталните технологии и предприемачеството в учебния процес и гъвкавите образователни решения. Пилотно въведоха всички ценни новости в модерно българско училище – ранно чуждоезиково обучение, целодневно обучение, избираеми предмети, иновативна методология, успешни модели за комуникация със семействата, проектно-базирана работа и др., които вече са част от системата на българското образование. Носители са на едни от основните човешки свободи и права – правото на образование, разбирано като право на свободен избор на децата и техните семейства, което да е най-подходящото, съответстващо на техните интереси, таланти и разбирания и се превърнаха в значим фактор в образованието у нас!</p>	<p>Приема се по принцип</p> <p>Министерството на образованието и науката е предприело всички законосъобразни действия за осигуряване на възможност за участие на учениците и учителите от частните детски градини и училища в дейности по националните програми за 2020.</p> <p>Извършеният анализ на действащата нормативна уредба относно възможностите за включване на частните детски градини и училища в дейности по националните програми за развитие на образованието</p>
--	---	--	--

Липсата на равнопоставеност в правната норма в граждански и професионален аспект за нас е израз на дискриминация спрямо децата, учениците и техните учители в ЧОИ, които пилотират иновациите в България в последните 25 години в неблагоприятна среда, характеризираща се с липса на стратегическа подкрепа от страна на държавата, много бавно развитие на позитивни обществени нагласи и липса на коректно медийно отразяване. Становището на БАЧУ се гради на следните принципни аргумента:

- Конституционните права на българските деца, родители, учители.
- Безспорният принос към развитието на системата като цяло на частните училища и детски градини, които може би ще се уморят постоянно сами да инвестират в този процес, от който се възползват всички,
- Наличието на проектно-конкурентен принцип по някои от програмите, което е в полза на честна конкуренция, а не на финансов принцип.
- На идейно-съдържателен принцип, от който има полза българското образование, като цяло, а не просто едно частно училище или частна детска градина.
- В периода след извънредното положение е редно МОН да има една и съща подкрепа към децата, учениците и учителите, независимо от това дали са частни, държавни или общински.

Във връзка с обявените проекти на НП 2020, БАЧУ отново категорично изразява следното становище:

БАЧУ счита, че децата, учениците, които се образоват в тях и техните родители, учителите които ги обучават, възпитават и социализират, следва да бъдат включени като бенефициенти в обхвата и на други НП 2020, извън включените до сега!

В подкрепа на казаното прилагаме следните аргументи:

- Във всички държави-членки на ЕС функционират частни училища, предлагащи задължително образование. Те дават на европейските граждани възможност да упражнят конституционното си право на избор и свобода на образование [Private education in the European Union. Organisation, administration and the public authorities' role. Eurydice]. Такова право е заложено и

показва, че частните образователни институции могат да участват в дейности по националните програми като партньори на държавни и/или общински училища и детски градини, но не могат да бъдат самостоятелни бенефициенти – получатели на бюджетни средства. Причината за това е, че предоставянето на публични средства на търговски дружества, сдружения с нестопанска цел или кооперации, когато това не е регламентирано с нормативен акт, би могло да попадне под режима на Закона за държавните помощи и да го постави в привилегировани условия спрямо другите в нарушение на свободната конкуренция.

в Конституцията на Република България съгласно чл. 53 (1); (6) и чл. 23.

- Ограничаването на достъпа до средствата на по-голямата част от НП на децата, учениците и учителите от ЧО е в разрез с основните правила и принципи на управление, които са създадени, за да гарантират, че всеки има равен достъп до тях и че са разходвани правилно. Противното означава дискриминационно отношение, по което КЗД вече се е произнесла неколkokратно.

- Ограничаването на достъпа до по-голям обхват от националното финансиране чрез НП 2020, съгласно стратегическата визия на Европейския съюз за интелигентен растеж, е ограничаване на достъпа до възможности за по-добро образование на учениците, квалификация и преквалификация на педагогическия и непедagogическия персонал.

- Нарушава се принципът на равнопоставеност на всички субекти в образователната система, ученици, учители. Участието в националните програми повишава качеството на образование в самото училище и способства за развитие на знанията и уменията на обучаващите и обучаемите в него, а по този начин привлекателността на учебните заведения се обвързва с вниманието, с което държавата се грижи за всички ученици и учители. Позиция, която ще бъде положително разчетена и оценена в периода на преодоляване на кризата, който е непредсказуем от днешна гледна точка.

- Състезателният принцип (представяне на проекти), застъпен в кандидатстването по линия на дадена национална програма, сам по себе си не предполага тяхното разделяне на частни, държавни, общински и т.н. Следва да спечелят тези проектни предложения, които ще имат най-голямо въздействие и добавена стойност, а не тези, които са подадени от училище с определен юридически статут. Проектният принцип, по който се кандидатства се основава на принципите за ефективност, ефикасност и икономичност на разходите, а не на това, каква е образователната институция – частна, държавна или общинска.

- С ограничаването на участието и в други проекти от НП 2020, учениците и учителите са възпрепятствани да се развиват съгласно целите на Стратегия "Европа 2020", "Нова европейска програма за

		<p>умения" и „Европейското образователно пространство 2025“. Те са свързани с възможността да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - отговарят по-добре на потребностите на учениците и глобалната трансформация на икономиката и обществата ни; - да генерират иновативни и усъвършенствани подходи за работа в класната стая; - да преодоляват дефицитите, които са констатирани при външна инспекция и оценка на училището. <p>▪ В заключение, Българската асоциация на частните училища вярва, че гореизложеното становище ще бъде взето под внимание от МОН при определяне на бенефициентите и в други НП 2020, останали извън обхвата до този момент.</p>		
2.	<p>Сдружение „Образование България 2030“ (електронна поща)</p>	<p>Препоръки: Очаквани резултати: Дефинираните очаквани резултати за всяка от националните програми да бъдат не само количествени (напр. брой проведени обучения, брой ученици включени в програма и т.н.), а също и качествени такива. Те ще поставят очакването реформата да бъде задълбочена.</p> <p>Мониторинг: Обезпечаване на дейности в процеса на мониторинг, насочени не само към проследяване на отчетността, но и дейности, предоставящи качествена информация за резултатите от изпълнението на програмите в хода на различните етапи. За целта могат да бъдат подпомогнати специалистите, които осъществяват дейностите по мониторинг на НП с допълнителна подкрепа за изграждане на капацитет за осъществяване на дейности, свързани със събиране, обработка и анализ на данни.</p> <p>Оценка на ефективността: Ежегодно да бъдат реализирани оценки на ефективността на отделните програми, за да се анализира и оцени в каква степен са постигнати очакваните резултати, дали използваните подходи и инструменти в програмите могат да бъдат заменени с по-ефективни такива, както и дали допринасят за изпълнението на целите, заложи в стратегическите документи.</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Националните програми за развитие на образованието се разработват и администрират по компетентност от отделни дирекции в Министерството на образованието и науката. Съобразно дейностите и мерките във всяка една от националните програми са заложи количествени и качествени показатели за отчитане на напредъка при изпълнението им. Задължително изискване е показателите (в т.ч. и качествените) да бъдат измерими, за да може да се проследи изменението им във времето и ефектът от дейността. Предвиденият мониторинг по всяка програма се извършва от екипите от експерти, определени със заповед на министъра да управляват дейностите по програмите или от РУО на МОН.</p>

		<p>Отчетност: Отчетите на сайта на МОН от изпълнението на националните програми освен само основна количествена информация да включват и по-подробна количествена и качествена информация за реализираните дейности, детайлен бюджет, както и резултатите от проведения мониторинг и контрол на изпълнение.</p> <p>Фокус на политиките: Фокусиране на усилията на публичното управление към гарантиране на качеството, ефективността и устойчивостта на предприетите мерки в националните програми. В това число и повишаване на вътрешния капацитет на институционално ниво за осъществяване на тези процеси. Предложението е общо за всички национални програми</p>	<p>В някои случаи мониторингът се възлага на външна организация, предвид спецификата на дейностите по програмите. Ежегодно, след приключване реализирането на програмата се извършва оценка на ефективността ѝ и при необходимост дейностите се надграждат и/или актуализират.</p>
--	--	---	--